

Тарас Шевченко
(1814—1861)

Тарас Григорович Шевченко

Тарас Григорович Шевченко – центральна постать українського, літературного процесу ХІХ століття. Його творчість мала вирішальне значення в становленні й розвитку нової української літератури, утвердивши в ній загально-людські демократичні цінності та піднявши її до рівня передових літератур світу. У своїй поезії Шевченко звернувся до тем, проблем та ідей, які до нього ще не порушувались в українській літературі або порушувалися не сміливо й соціально обмежено.

Тарас Шевченко (відомий також як Кобзар) народився 25 лютого (9 березня) 1814, село Моринці, Київська губернія, (нині Черкаська область). Помер 26 лютого (10 березня) 1861, у місті Санкт-Петербург) – український поет, письменник (драматург, прозаїк), художник (живописець, гравер), громадський та політичний діяч, фольклорист, етнограф.

Член Кирило-Мефодіївського братства.

Академік Імператорської академії мистецтв (1860).

Народився майбутній великий поет України 9 березня (25 лютого за старим стилем) 1814 року в селі Моринці Звенигородського повіту на Київщині в родині селян-кріпаків Григорія Івановича та Катерини Якимівни Шевченків. З цього села походила мати поета, кріпачка пана Енгельгардта. Сюди після одруження, за розпорядженням поміщика, переселилися вони з Кирилівки на короткий час. Під час цього переселення у них народився син Тарас.

У 1816 році родина Шевченків повертається до рідної Кирилівки. У цьому селі проминуло все дитинство нашого поета, з ним пов'язані всі перші його дитячі спогади і життєві враження.

До смерті матері (у 1823 р.), живучи під її опікою, хлопчик, здавалося, і горя не знав. Опісля ж, почалися ті життєві негаразди, які переслідували Тараса до самої могили. У овдовілого батька на руках лишається п'ятеро дітей, Микита, Катерина, Тарас, Ярина та Йосип, а згодом у їхню хату ввійшла мачуха зі своїми трьома малолітніми дітьми. З гірким болем згадуватиме пізніше поет цей період свого життя: злидні, сварки, несправедливість, знущання. У 1825 році помирає батько. Після смерті батька малого Тараса віддали в школу до сільського дяка, де він вчився читати й писати, засвоїв часослов і Псалтир.

З 1828 року Тарас деякий час живе у хліпнівського маляра, той, закріпивши його меткість, залишає при собі у прислуги. У 1836 році термін контракту закінчився, але Шевченко залишився в художника вже як найманий робітник-підмайстер.

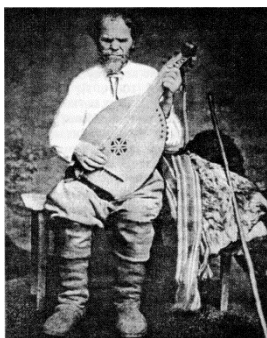
У перших числах квітня 1837 року російський художник К. Брюллов розпочав працю над портретом В. Жуковського. Цю роботу передбачалося розіграти в лотереї і на зібрані кошти викупити художника Тараса Шевченка з неволі у пана

Енгельгардта. У квітні 1838 року панові Енгельгардту було вручено величезну на той час суму – 2500 карбованців. 22 квітня 1838 року підписано документ, яким поміщик надавав Шевченкові волю. А наступного дня Тарас уже відвідував рисувальні класи Академії й невдовзі став одним з найулюбленіших учнів К. Брюллова. Рада Академії тричі нагороджувала його срібними медалями другого ступеня.

У квітні 1840 року з'являється друком збірка Т. Шевченка «Кобзар».

У 1846 року він знайомиться з М. Костомаровим, одним із організаторів Кирило-Мефодіївського товариства, бере участь у його засіданнях.

Улітку 1860 року знайомиться з Ликерою Полусмаковою, жінкою, яку, як йому здається, шукав усе життя. Та побудувати сімейне щастя йому так і не судилося. З осені починає різко занепадати здоров'я поета. Та навіть хворим продовжує він малювати, писати вірші, листуватися. 25 лютого поет ще одержав вітальні телеграми з нагоди дня народження, а наступного дня, о 5 годині 30 хвилин ранку його вже не стало. 28 лютого відбувся похорон Тараса Григоровича Шевченка на Смоленському кладовищі Петербурга, а 10 травня його було перепоховано в Україні, у Каневі, на Чернечій горі.

Малюнок. Кобзар.

Колись у сиву давнину, ходили по Україні старі люди (часто вони були сліпі), співали про тяжке життя, про героїчні подвиги козаків. Співаючи, вони грали на старовинному інструменті – кобзі. Назва інструменту і дала назву – кобзарі.

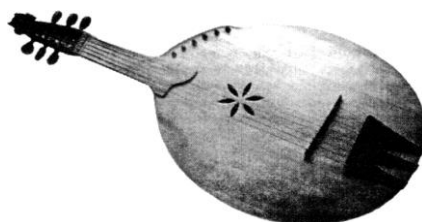
Шевченко не грав на кобзі, не співав пісень по дорогах України. але коли читаєш його твори, то ніби чуєш ніжну, сумну пісню про тяжке життя народу.

Кобзар – український народний співець, що супроводить свій спів грою на кобзі. Можна було побачити в містах, селах, на дорогах. Водили їх хлопчики-поводирі, бо майже всі були невидючі.

Кобза – старовинний український народний струнний інструмент. (бандури).

Малюнок. Кобза.

Вправа 1. Склади словник незнайомих слів до теми.

Вправа 2. Заповни пропуски відповідно до прочитаного тексту.

_____ – центральна постань українського, літературного процесу ХІХ століття.

Його творчість мала вирішальне значення в становленні й розвитку нової української _____.

У своїй поезії _____ звернувся до тем, _____ та _____, які до нього ще не _____ в українській літературі.

Тарас Шевченко - відомий також як _____.

Народився майбутній великий _____ України 9 _____ 1814 року в селі _____.

У _____ році родина Шевченків повертається до рідної Кирилівки. У цьому _____ проминуло все _____ нашого поета, з ним пов'язані всі перші його дитячі спогади і життєві враження.

У 1825 році помирає _____. Після смерті батька малого Тараса віддали в _____ до сільського дяка, де він вчився читати й писати.

У перших числах _____ 1837 року російський _____

К. Брюллов розпочав працю над портретом В. Жуковського. Цю роботу передбачалося розіграти в _____ і на зібрані кошти викупити художника

Тараса Шевченка з неволі у пана Енгельгардта. У _____ 1838 року панові Енгельгардту було вручено _____ на той час суму –

_____ карбованців.

22 квітня 1838 року підписано документ, яким поміщик надавав Шевченкові _____.

А наступного дня Тарас уже відвідував рисувальні класи Академії й невдовзі став одним з найулюбленіших _____ К. Брюллова. Рада Академії тричі нагороджувала його

срібними _____ другого ступеня.

У квітні 1840 року з'являється друком збірка Т. Шевченка _____.

У 1846 року він знайомиться з М. Костомаровим, одним із організаторів _____ товариства, бере участь у його засіданнях.

Та навіть хворим продовжує він малювати, писати _____, листуватися.

25 лютого _____ ще одержав вітальні телеграми з нагоди дня народження, а наступного дня, о 5 годині 30 хвилин ранку його вже не стало. 28 лютого відбувся похорон Тараса Григоровича Шевченка на Смоленському кладовищі Петербурга, а 10 травня його було перепоховано в Україні, у _____, на Чернечій горі.

